

Handläggare
Johan Stonegård
Tf. Avdelningschef Analys och inriktning

Till
Myndigheten för samhällsskydd
och beredskap

registrator@msb.se

Svar på remiss av förslag till nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor (ert dnr: 2020-11116)

Storstockholms brandförsvaret (SSBF) har av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) fått möjlighet till yttrande avseende rubricerat ärende med tillhörande konsekvensutredning.

Bakgrund

Storstockholms brandförsvaret (SSBF) är ett kommunalförbund som bland annat bedriver räddningstjänst och förebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) för kommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker.

Riksdagen har beslutat om lagändringar i lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förändringarna i lagen innebär bl.a. att kraven på kommunernas handlingsprogram förtydligas för att stärka styrningen. Syftet är att handlingsprogrammen ska bli mer konkreta, hålla högre kvalitet och bli mer jämförbara, så att skyddet mot olyckor blir mer likvärdigt över landet. Den röda tråden mellan kommunens lokala riskbild samt mål och förmåga till skydd mot olyckor ska också bli tydligare. Enhetligheten och jämförbarheten ska bidra till att underlätta samverkan mellan olika aktörer, samt underlätta statens tillsyn.

De nationella målen för skydd mot olyckor som anges i lagen om skydd mot olyckor syftar till att vara riktningsgivande för kommunerna. Det finns därmed ett behov av att på lägre författningsnivå reglera kommunernas handlingsprogram närmare, vilket regeringen önskar uppnå genom att ge MSB bemyndigande om att utfärda föreskrifter om innehåll och struktur i handlingsprogrammen.

Underlag för yttrandet:

- Missiv – Remiss av förslag till nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor
- Föreskrifter om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst – remissutgåva 2021-01-15
- Handbok/vägledning Innehåll och struktur i kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor - remissutgåva 26 februari – 15 april
- Konsekvensutredning vid regelgivning Föreskrifter och allmänna råd om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Storstockholms brandförsvaret - Vi skapar trygghet!

Box 1328
111 83 Stockholm

Tel: 08-454 87 00
Fax: 08-454 89 01

E-post: registrator@ssbf.brand.se
Hemsida: www.storstockholm.brand.se

Övergripande synpunkter

SSBF är överlag positiv till att försöka likrikta de kommunala handlingsprogrammen så att de blir mer jämförbara. SSBF anser dock att det är viktigt att det fortsatt finns viss möjlighet att i tillräcklig omfattning anpassa handlingsprogrammen efter de lokala förutsättningarna och den politiska viljan. SSBF ser handlingsprogrammets främsta syfte som ett politiskt styrdokument på en övergripande nivå och det kan då inte alltid följa den detaljeringsnivå som ibland beskrivs i föreskrifter och allmänna råd.

Handboken kommer i sin kompletta slutversion att vara ett bra stöd till kommunerna vid framtagande och revidering för att exemplifiera och förtydliga föreskrift och allmänna råd. SSBF anser dock att det är viktigt att innebörden av föreskrift och allmänna råd självständigt blir tillräckligt styrande, så att föreskrift och allmänna råd inte kan tolkas annorlunda utan dessa förtydliganden i handbok.

SSBF anser att det är mycket kort tid från det att föreskrifterna planeras träda i kraft till dess att nya handlingsprogram ska antas av kommunerna. För SSBF som kommunalförbund innebär det att större delen av den tillgängliga tiden kommer gå till politisk beredning och externt samråd vilket innebär att ett första förslag på nytt handlingsprogram behöver vara färdigt ungefär samtidigt som föreskrifterna planeras antas. Det finns alltså mycket liten möjlighet att ändra handlingsprogrammet om det är så att föreskrifterna och allmänna råden ändras efter remisstidens utgång. Den ytterst korta tiden kan komma att påverka kvalitén på handlingsprogrammen.

Mer detaljerade synpunkter på föreskrifter och allmänna råd följer i den av MSB tillhandahållna mallen för remissvar vilken bifogas som bilaga.

Bilaga

Remissvar enligt MSB:s mall.

Storstockholms brandförsvär

Peter Arnevall
Förbundsdirektör och Räddningschef

Bilaga

Förslag till föreskrifter/allmänna råd

Förslag till föreskrifter om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Remissvar

Datum
2021-03-28

Diarienum
2020-11116

Remissinstans Storstockholms brandförsvär
Adress Box 1328, 111 83 Stockholm
E-postadress registrator@ssbf.brand.se

Övergripande synpunkter
Se yttrande ovan.

Synpunkter på förslaget till föreskrifter och allmänna råd

Avsnitt, kapitel, paragraf, sida	Kommentar	Förslag till ny text
2 §	<p>Det anses otydligt om ytterligare kapitel i denna paragraf härleds till kapitel innehållandes delar för handlingsprogram enligt LSO, eller om det menas att handlingsprogram enligt LSO kan införlivas i ett större program inom kommunen, och att det är dessa delar som kan läggas före eller efter angiven struktur.</p> <p>Eftersom MSB har föreskriftsrätt för innehåll och struktur, så bör det övervägas om ytterligare kapitel som bör finnas i handlingsprogram enligt LSO bör tydliggöras av MSB genom föreskrift och struktur enligt bilaga 1.</p> <p>Det blir också en konstig struktur ifall man menar tillägg enligt LSO, eftersom dessa då hamnar före inledningen eller efter bilagorna.</p> <p>Det bör även vara möjligt att lägga till underrubriker till den föreskrivna dokumentstrukturen. Detta för att underlätta dispositionen och läsningen, vilken annars kan komma att bli mycket svårläst.</p>	<p>2 § Handlingsprogrammet ska struktureras enligt bilaga 1 i denna föreskrift.</p> <p>Handlingsprogrammet kan ingå i ett större program inom kommunen, dock ska dessa delar läggas före eller efter strukturen enligt bilaga 1.</p> <p><i>Allmänt råd</i></p> <p>Underrubriker kan läggas till strukturen om det behövs för ökad läsbarhet och förståelse.</p>
3 §	<p>För att ytterligare tydliggöra att avsikten är att beskrivningarna i handlingsprogrammet ska vara övergripande förslås att texten gällande detaljeringsgrad flyttas från allmänt råd till föreskriftstexten. Denna paragraf upplevs även som</p>	

	<p>motstridig mot andra paragrafer, som upplevs som mer detaljerade. Det bör övervägas om att införliva texten om att beskrivningarna i handlingsprogrammet ska vara övergripande under flera paragrafer för att minimera denna motstridighet.</p>	
7, 8 §§	<p>De allmänna råden gällande beskrivning för höjd beredskap är identiska men saknar relevant innehåll om hur beskrivningen ska utformas/vad den ska innehålla. Att beskriva vilka risker som kan föranleda räddningsinsats även för räddningstjänst under höjd beredskap, per olyckstyp, blir inte bara problematiskt utan riskerar även att göra avsnittet om risker alldeles för omfattande. Sannolikt så är även dessa risker samma för de flesta av de fördefinierade olyckstyperna, varav risker för höjd beredskap snarare bör utgå ifrån särskilda scenarion, som man utgår ifrån vid dialogen mellan kommunen och länsstyrelsen.</p> <p>SSBF förespråkar även att ordningen bland olyckstyperna skulle kunna få rangordnas fritt, så att exempelvis ytterligare olyckstyper gällande brand skulle kunna läggas till efter olyckstyp 1 och 2, för en bättre läsbarhet och struktur. Exempelvis Brand i "undermarksanläggning" som inte alltid klassificeras som "i byggnad".</p> <p>MSB uppmanas även att ge Länsstyrelserna vägledning i den roll som förväntas tas gentemot kommunerna så att deras vägledning till kommunerna likriktas för jämförbarhets skull.</p>	
9 §	<p>Det anges att "<i>kommunen bör i sin värdering motivera hur riskerna kan reduceras genom frekvens- respektive konsekvenspåverkande åtgärder</i>".</p> <p>SSBF delar uppfattningen att det är av vikt att riskerna värderas och att slutsatser dras. Dock finns det risk att det utmynnar i en detaljerad åtgärdslista, något som vore olämpligt i ett övergripande dokument som ett handlingsprogram. Det bör förtydligas att detta bör göras på en övergripande nivå, endast för att finna den röda tråden mellan</p>	

	den lokala riskbilden och de fastställda lokala verksamhetsmålen.	
13 §	Det anges att beskrivningen ska innehålla " <i>Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen</i> ". Det bör övervägas att komplettera eller förtydliga att även insatstiden bör beskrivas, för att skapa kopplingar mot boverkets byggregler som hänvisar till kommunernas handlingsprogram bland annat avseende kommunernas insatstid och insatsförmåga när det gäller utrymning med hjälp av räddningstjänst (exempelvis BBR 5:13).	
13 §	En stor del av räddningstjänstens förmåga att släcka bränder är kopplad till tillgången till brandvatten, som kan vara löst både genom egna resurser eller genom brandpostnät. Detta saknas helt i föreskriften. SSBF föreslår att det tydliggörs att denna förmåga bör beskrivas exempelvis i 13 § men kan även nämnas under 6 § - Styrning av skydd mot olyckor, hur ansvaret med brandvattenförsörjningen har fördelats inom kommunen.	
14 §	SSBF bedömer att det finns en risk att förmågebeskrivningen per olyckstyp blir alltför detaljerad även om det framgår av 3 § att handlingsprogrammet ska vara övergripande i beskrivningarna (se även kommentar för 3 §). Framförallt är det stycket gällande nyckeluppgifter och resurser av särskild vikt som gör att SSBF bedömer att det blir svårt att göra dessa beskrivningar utan en relativt hög detaljeringsgrad. En för hög detaljeringsgrad i handlingsprogrammet är inte önskvärt då det ska utgöra ett politiskt styrdokument. Detaljer som dessa bör kunna beskrivas i underliggande dokument som handlingsprogrammet hänvisar till. I övriga fall föreslås att stycket om nyckeluppgifter och särskilt viktiga resurser flyttas till det allmänna rådet. Det skulle göra det tydligare att beskrivningarna bör vara övergripande och att fokus bör vara på den effekt som uppnås.	